
Kyrkomötet Gudstjänstutskottets betänkande 2011:9

En vigselordning i handboken

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas en motion med förslag om att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en vigselordning utformad för alla. Gudstjänstutskottet konstaterar att man nu inte bör ge ytterligare direktiv till det pågående kyrkohandboksarbetet och föreslår därför att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:54.

Motionens förslag

Motion 2011:54 av Anna Ekström m.fl., En vigselordning i handboken

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en vigselordning utformad för alla.

Bakgrund

Beslut i kyrkomötet

Kyrkomötet beslutade 2009 om vigsel för par av samma kön, enligt förslagen i gudstjänstutskottets betänkande G 2009:2 *Vigsel och äktenskap*. Beslutet innehöll tre delar; förändringar i kyrkoordningen, tillägg till kyrkohandboken samt ett uppdrag till kyrkostyrelsen att ansöka om vigselrätt för Svenska kyrkan. Konkret innebar beslutet bland annat att *Anvisningar för vigselgudstjänsten i de fall att makarna är av samma kön*, antogs som ett tillägg till *Den svenska kyrkohandboken*.

Motionärernas förslag, att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en vigselordning utformad för alla, är en tanke som fanns med redan i förarbetena till beslutet 2009. I december 2008 gav kyrkostyrelsen i uppdrag åt kyrkokansliet att ta fram förslag till vigselordning som kan användas för par av samma kön och förslag till ändringar i kyrkoordningen, som en följd av detta. Materialet sändes på remiss till stiftet.

I kyrkostyrelsens skrivelse, KsSkr 2009:6 *Vigsel och äktenskap*, redovisas remissutfallet. Avseende valet mellan att ha en eller två vigselordningar har olika svar lämnats.

I några remissvar ställer man sig undrande till om man ens under en övergångstid bör använda två olika vigselordningar. Att det på sikt endast bör förekomma en ordning med alternativa formuleringar är en uppfattning som delas av flertalet remissinstanser.

Men alla delar inte den uppfattningen.

... konstaterar att det i Svenska kyrkan finns olika uppfattningar i frågan om könsneutral äktenskapssyn och att det är viktigt att ingen av uppfattningarna utesluts. Därför anser man att det också i framtiden behöver finnas två parallella, likvärdiga liturgiska ordningar för vigsel.

Gudstjänstutskottet skriver i sitt betänkande G 2009:2:

Under processen har det ursprungliga förslaget om två parallella ordningar bytts mot förslag om kompletterande anvisningar till nu gällande vigselordning i de fall att makarna är av samma kön. I det pågående handboksarbetet ingår också uppdraget att revidera ordningarna för de kyrkliga handlingarna. När man så småningom tar sig an vigselordningen blir en naturlig målsättning att det endast ska finnas en ordning för vigselgudstjänst.

Revision av Den svenska kyrkohandboken

Arbetet med revision av *Den svenska kyrkohandboken* pågår sedan 2006. Direktiven för arbetet har sedan förnyats genom beslut i kyrkostyrelsen 2009. Två reflektionsdokument, *Mässans grundordning* och *Teologiska grundprinciper för arbetet i 2006-års kyrkohandboksgrupp*, har varit ute på remiss i stift.

Under perioden december 2010 – juni 2011 har fyra arbetsgrupper funnits med i kyrkohandboksprojektet, med ansvar att reflektera kring var sin av de kyrkliga handlingarna; dop, konfirmation, vigsel och begravning. Det arbetet har redovisats i reflektioner kring den gudstjänst respektive grupp arbetat med. Dessa dokument finns, tillsammans med annat material, att läsa på Svenska kyrkans hemsida, www.svenskakyrkan.se/kyrkohandboken. Alla intresserade har på det viset möjlighet att följa arbetet.

Tidplanen för det fortsatta arbetet innebär enligt presentationen på webben att:

Ett försöksförslag för kyrkohandbok i dess helhet ska finnas för beslut i kyrkostyrelsen juni 2012 för att prövas i ett representativt urval av församlingarna från Första advent 2012 till Domsöndagen 2013. Därefter sker utvärdering av förslaget och ett slutförslag färdigställs under 2014.

Enligt tidplanen för kyrkohandboksrevisionen kommer slutförslag för ny kyrkohandbok att behandlas av kyrkomötet 2015.

Gudstjänstutskottet har under årens lopp behandlat ett flertal motioner med anknytning till kyrkohandboksarbetet. 2007 betonades, i betänkande G 2007:3, värdet av att arbetet med de kyrkliga handlingarna får ske parallellt med arbetet med huvudgudstjänsten.

Utskottet delar motionärens uppfattning om att arbetet med de fasta gudstjänstordningarna och kyrkliga handlingarna är så intimt förknippade med varandra att en bearbetning av dem förutsätter en hög grad av parallellitet. Frågan om de kyrkliga handlingarnas utformning hastar – den lokala verkligheten utmanar i allt högre grad nu gällande former.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:54.

Gudstjänstutskottet konstaterar att arbetet med de kyrkliga handlingarna är en vital del av det pågående arbetet med kyrkohandboken. Vid en muntlig presentation av arbetet hos utskottet framgick att målsättningen är att i kyrkohandboken

ha endast en ordning för vardera dop, konfirmation, vigsel och begravning. Det önskemål som motionärerna för fram kommer, om detta blir resultatet av kyrkohandboksarbetet, att bli tillmötesgått. Utskottet uppskattar att det också planeras för teologiska beskrivande texter om de kyrkliga handlingarna i kyrkohandboken. På det viset kommer också Svenska kyrkans äktenskapsteologi att presenteras.

Med anledning av motionärernas förslag betonar utskottet att det inte är lämpligt att nu ge ytterligare uppdrag till det pågående kyrkohandboksarbetet. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Uppsala den 29 september 2011

På Gudstjänstutskottets vägnar

Christina Eriksson, ordförande

Lena Bohman, sekreterare

Beslutande: Christina Eriksson, ordförande, Johan Blix, Maria Johansson Berg, Johan Åkesson, Nanna Tranströmer, Hans Ulfvebrand, Johan Lothigius, Astor Karlsson, Sonja Grunselius, Fredrik Nilsson, Ola Isacsson, Margareta Viklund, Torbjörn Arvidsson, Christina Holmgren och Ylva Wahlström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Anna-Karin Stråle Börjesson, Göran Karlsson, Eva Johansson, Marie Nielsén, Gunilla Lindén, Ingegerd Flock Andersson, Katarina Ramnerö Ödestad, Birgit Ahlström, Stig Eriksson, Torvald Johansson, Therese Engdahl, Gerd Gabrielsson och Bengt Inghammar.

Biskoparna Ragnar Persenius och Hans Stiglund har deltagit i utskottets överläggningar.